

„Ir šviesa, ir tiesa mūs žingsnius telydi!“

2008

liepa

VARPAS

LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJŲ SĄJUNGOS LEIDINYS

Istoriniam Dariaus ir Girėno skrydžiui

75 metai

Nijolė Dariūtė Maštarienė, paminklo lakūnams autorius architektas Vytautas Žemkalnis-Landsbergis ir lakūnas Viktoras Ašmenskas

Liepos 6-oji – pirmojo suvienytos Lietuvos valstybės valdovo, kunigaikščio Mindaugo vainikavimo karaliumi šventė – Valstybės diena

*Leoną Laimutį Mačiūną
80-mečio proga*

*Albiną Vaičiūną
75-mečio proga*

*Feliciją Nijolę Sadūnaitę
70-mečio proga*

*Rūtą Kaladytę-Lokominienę
35-mečio proga*

Povilo Jakučionio pranešimas Birželio 14 d. minėjimui

**Gerbiami partizanai,
Laisvės kovų dalyviai,
tremtiniai, Ekscelencijos
garbingieji svečiai,**

Jau daug kartų minime Gedulo ir Vilties dieną ir vis dar gėla neatlėgsta, vis dar rusena viltis, kad istorinis teisingumas švės pergale: aukos bus pagerbtos, o bu-deliai gaus teismo nustatytą bausmę. Nusikaltimai yra akivaizdūs, aukos skaičiuojamos šimtais tūkstančių. Nusikaltėlių nei Lietuvos teisėsauga, nei tarptautinės organizacijos “neranda”. Neranda, nes neieško. Todėl kiekvienais metais minint siaubingų nusikaltimų žmoniškumui sukaktis vėl ir vėl keliamas klausimas, koks iš tikro yra nepriklausomos Lietuvos valstybės požiūris į Laisvės kovų dalyvius ir okupanto kolaborantus? Oficialių asmenų kalbos dažnai būna labai gražios ir guodžiančios. Tačiau veiksmų nėra jokių. Taigi, darytina išvada, kad tas požiūris yra vienodas, o kaltųjų nėra!? Absurdas. Nesąmonė.

Kreipkimės į statistiką. 1941 m. birželio 14 – 22 dienomis per savaitę okupantai, padedami vietinių kolaborantų (partinio ir sovietinio aktyvo, o ypač komjaunuolių) suėmė, įkalino, nužudė, ištrėmė be-maž 30 tūkst. Lietuvos gyventojų.

Per kitą Didįjį trėmimą 1948 m. gegužės 22 – 23 dienomis ištrėmta 37 tūkst. žmonių. Tremiant dalyvavo apie 30 tūkst. kareivių ir strībų bei 11,5 tūkst. partinio ir sovietinio aktyvo narių. Okupantai, atvykę iš tolimųjų Rusijos vietovių, suprantama, ne-

galėjo sudarinėti tremiamųjų sąrašus ir surasti juos svetimame krašte. Šias “paslaugas” atliko kolaborantai. Bet dabar jų teisėsaugos akimis lyg ir nėra. Neįtikėtina: daug jų aukų iki šių dienų išgyveno, o visi skundikai ir žudikai išmirė? Jų nebėra ir baigta. Sakoma, palikime istoriją istorikams – gal prof. Truskai, gal dr. Nikžentaičiui, – ir pirmyn į šviesią ateitį su visu sovietiniu bagažu. Tik ar toli nueisime ir kur nueisime neatsiskaitę su praeitimi?

Ar galima pamiršti žudynes nukankinant Rai-niuose, Kretingoje, Panevėžyje, Raseiniuose, Sargėnuose ir masinius sušaudymus Pravieniškėse, Červėnėje bei kitur? Ar partizanų nukankinimą su-gniuždant jų galvas apvyniota spygliuota viela ir spaudžiant iki kaukolės sulaužymo galima pateisinti žmogiška logika?

Žinoma, visa tai daugiausia darė NKVD, MGB, KGB, bet juos vedžiojo ir aukas nurodė vietinis “aktyvas” ir jis žino, kur užkasti išniekinti nukankintųjų kūnai. Žino, bet nesako, o teisėsauga nesugeba ar nenori jų priversti kalbėti. Tikėtina, kad nenori, nes štai buvusi politinį kalinį Algirdą Petrusevičių kaip mat įkišo į kalėjimą surengę provokaciją ar imitaciją.

Neseniai Utenos rajono apylinkės prokurorai apstulbino pareiškę, kad jie nerado įrodymų, jog Petras Misiukonis ir kiti KGB-istai turėjo tikslą sunaikinti paskutinį Lietuvos partizaną Antaną Kraujelį – Siau-būną ir bylą nutraukė. Gal jie neskaitė KGB operatyvinės veiklos instrukcijų, kad visi partizanai (“banditai”) turi būti likviduojami (naikinami)?

Dereabilituojantys partizanus teismai jiems taiko kitokią tvarką, nei buvusiems strībams. Partizanus “teisia” pagal KGB prieš 50 metų sukurtas bylas,

nevykdo naujo tyrimo. Tuo tarpu stribų ar KGB agentų kaltę privalo įrodyti gyvi įvykių liudininkai. Tam įrašų jų asmens bylose nepakanka. Tad lyg ir nėra klausimo, ką gina ir saugo mūsų teisėsauga.

Šių metų pradžioje Seimas priėmė gerą rezoliuciją „Dėl Lietuvos partizanų vadų, Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio tarybos prezidiumo pirmininko generolo Jono Žemaičio-Vytauto, gynybos pajėgų vado generolo Adolfo Ramanausko-Vanago ir kitų nužudytų laisvės kovų dalyvių palaikų užkasimo vietų nustatymo ir tinkamo sutvarkymo“. Iki šiolei nepadaryta nieko. Tremtinių visuomeninės organizacijos, nužudytųjų artimieji savo iniciatyva ir savo lėšomis tebeieško nužudytų partizanų užkasimo vietų, jas tvarko, stato atminimo ženklus.

Gražų pavyzdį valdžiai rodo Lietuvos jaunimo organizacijos, rengdamos ekspedicijas „Misią Sibiras“, kad sutvarkytų apleistas tremtinių kapines Sibire. Tuo tarpu Vyriausybė jau dešimtmetį bergždžiai derasi su Rusijos valdžia dėl SA karių kapų Lietuvoje ir Sibiro tremtinių kapų tvarkymo. Lietuvoje kapinės pavyzdingai tvarkomos, o Sibire – jau sunykę ir apaugę mišku. Reikia ryžtingų veiksmų, kitaip rezultatų nebus. Reikia tokio demaršo, kokį ministras P.Vaitiekūnas padarė dėl ES ir Rusijos de-rybų mandato.

Reikėtų pasakyti dar keletą žodžių apie sovietinio genocido aukų atminties įamžinimą Lietuvoje. Jau daug metų vaisingai darbuojasi Genocido centras, nors jam vis trūksta lėšų ir buvę tremtiniai kartais skundžiasi per dideliu biurokratizmu. Daug ir vaisingai dirba tremtinių ir politinių kalinių visuome-

ninės organizacijos, taip pat žuvusių ir negrįžusių artimieji, statydami kryžius ir paminklus.

Bet svarbiausio paminklo – Laisvės simbolio Lukiškių aikštėje vis dar nėra, nors keli premjerai ir merai žadėjo, kad paminklas stovės iki Lietuvos vardo tūkstantmečio minėjimo. Deja, ir ketvirtasis paminklo projektavimo konkursas, galima sakyti, žlugo. Nei vienas konkurso dalyvis nepristatė priimtino Laisvės paminklo projekto.

Reikia paminklo „Negrįžusiems“, ypač 1941 m. birželio 14 d. tremtiniais, kurių dauguma mirė Sibire ir prie Laptevų jūros nuo šalčio, bado ir vergiško darbo. Lapteviečių tremtinių pastangomis sukurta paminklą, skirtą Jakutsko miestui, teko pastatyti Vilniuje, Aukų gatvėje. Tai dar vienas faktas parodantis Rusijos valdžios, atsisakiusios jį pasatyti, požiūrį į tremtinius.

Per iškilmingą posėdį, skirtą paminėti 1948 m. gegužės 22 d. tremties 60 metų sukaktį, Seimo pirminko pirmasis pavaduotojas Algis Čaplikas kalbėjo, kad reikia gero lietuviško istorinio filmo, tokio kaip „Šindlerio sąrašas“ arba „Katynė“. Žinoma, seniai jau reikėjo. Bet štai sumanytas filmas „Sibiro Madonna“ iki šiol negauna valstybės paramos, nors jau pradėtas filmuoti.

Taigi, žodžiai – sau, darbai – sau. Bėlieka tik Viltis. Gerbiamieji,

Šiandien minime Lietuvos Laisvės Lygos įkūrimo 30-metį. Tai buvo drąsių žmonių sambūris. Jie pirmieji pareikalavo nepriklausomybės Lietuvai. Dėl to verti pagarbos ir pripažinimo.

Ačiū.

Sąjūdžio ištakose giliau pasikasus

Vilius Bražėnas

Sąjūdžio 20-mečio minėjimuose pasijuto vengimas giliau žvelgti į jo kilmės tikrovę. Tai buvo galima pastebėti ne tik „iniciatorių“, bet ir išlikusio Sąjūdžio šalininkų kalbose.

Teisingai ir vienoje, ir kitoje minėtojų pusėje tarp ištakų buvo minima Lietuvos

piliakalnių dvasia. Tačiau kai kas kėlė įtarimą jog Piliakalnių Dvasia galėjo susidurti ir su okupanto spynomis užrakintomis kai kurių „Persitvarkymo Sąjūdį“ kūrusių tautiečių širdžių durimis. Tuos įtarimus sustiprina lengvai atrandami Sovietinio okupanto istoriniai žingsniai į „Perestroiką“. Per „Perestroiką“ tai nuveda į 1959 metais aukšto rango KGB-isto Šelepino „raportą“. Jame nurodomas

būtinumas pakeisti Sovietų Sąjungos įvaizdį, kad išgelbėjus SSRS nuo žlugimo. Šelepinas, drauge su Mironovu raportą patiekė KP CK. Už tai, nusodinus gen. Serovą, Šelepinas gavo KGB viršininko postą, o Mironovas – svarbų Administracinių organų skyriaus vadovo postą.

Idomu, kad Šelepino 1959 metų planas pakeisti SSRS įvaizdį rado atgarsį „Perestroikos“ metais. Popiežius Jonas Paulius II prancūzui žurnalistui pareiškęs, jog „Gorbačiovas gavo neįmanomą uždavinį: pakeisti Sovietų įvaizdį nepakeičiant sistemos“.

Tai tik patvirtina, kad „Persitvarkymo Sąjūdis“ buvo Šelepino raporto toli ateitin siekiančio plano padarinys. Buvo planuota pakartoti sėkmingą Lenino apgaule – NEP (Naują ekonominę politiką): Vakarų pagalba išgelbėti Sovietų Rusiją nuo neišvengiamo žlugimo. (Asmeninė pastaba: tuo metu buvau Maskvoje, bet nepriimu jokios atsakomybės už NEP-ą...)

Leninui buvo lengviau nei Gorbačioviui apgauti Vakarus. Nežiūrint jo jau sukeltos teroro bangos, pasaulis dar nebuvo aiškiai matęs kruvinų žmogėdriško komunizmo dantų. Nors daug kas ir dabar užsimerkia prieš faktus, akivaizdoje po karo ir po Stalino nusibaigimo kilusio ideologinio pasimetimo, ekonominių bėdų ir kylančio nacionalizmo pavergtuose kraštuose, Gorbis buvo priverstas prisidengti nuolaidomis: net nacionalizmo pakentimu. Buvo plačiai naudojama „maskirovka“.

Priedu, pagal Šelepino planą paveikti Vakarus, net KGB buvo pakeistas, nukreipiant geroką dalį jo dėmesio nuo teroro ir šnipinėjimo į dezinformaciją. Net buvo KGB įsteigtas „D“ skyrius. Čia, ko gera, ieškotina „ištakų“ ir mūsų išeivijoje kilusio „kultūrinių ryšių“ ir kitokio bendravimo („broliško“) su okupuotos Lietuvos nomenklatura bei su „kultūriniškais“, per „Tėviškės draugiją“.

Tad maždaug tokia darže Kremlius daigino „persitvarkymą“. Atsirado „liaudies frontai“. Pirmausia labiausiai patikimoje Estijoje, kur KP gensekas buvo Gorbio klasės (kažkokios) draugas. Pagaliau matyt buvo „kam reikia“ duotas įsakymas „spontaniškai“ organizuoti „persitvarkymą“ okupuotoje Lietuvoje. Prisimenu tuo metu skaitęs dienraštyje „The Washington Times“ lakonišką pareiškimą, kad Gorbis bando „panaudoti pabaltiečių nacionalizmą Perestroikai išgelbėti“. Neaišku, kaip buvo prieita tokios nuomonės. Vienok netrukus pasirodė, kad lietuviai nacionalizmą panaudojo priešingai: „Persitvarkymo sąjūdyje“ sukūrė dvasinį „Lietuvos Sąjūdį“. Išnaudotas KGB susilpninimas ir pasimetimas Maskvos ir Vilniaus KP-se komunistams neįprastoje politinėje padėtyje. Paliekant detalių žinovams ini-

cetyvininkų „grupės“ vidujinių manevrų vertinimus, belieka pasidžiaugti Sąjūdžio vaidmeniu Nepriklausomybės atstatyme. Atrodo, jog tik dvasinis Sąjūdis tęsė Sąjūdžio veiklą. Sunku suprasti, kodėl tiek daug iniciatyvinės grupės narių pasakę „A“ nepasakė „B“. Lyg ūkininkas, apsisėjęs lauką grūdais, parduoję arklius ir padargus ir išvažiuotų į miestą. O daugelis, su gal keleto išimtimi, rizikavo laisve ir gyvybe, jei „perestroika“ būtų pavykusi.

Keistokai atrodo po 20 metų atsibudusių kai kurių iniciatyvininkų raginimai: uždaryti (XI-jį suvažiavimą švenčiantį) veiklą tęsusį Sąjūdį. Deja, pastebėjau tik du politinėje bei visuomeninėje veikloje ir spaudoje pagirtinai dalyvavusius „iniciatorius“ – Bronių Genzelį ir Romualdą Ozolą. O dar keletas tokių kaip Ozolas, energingų, nuomonės neslepiančių, giliai ir plačiai mąstančių „iniciatorių“ įsivėlimas į valstybės reikalus būtų pakeitęs į gera ne tik politiką, bet ir nušvietę kita šviesa 20-metę sukaktį.

Sąjūdžio reikia! Ypač įvairiausių, kad ir kitais vardais „sąjūdžiukų“ plačiojoje Lietuvoje. Tik reikia ne filosofinių teoretinių konferencijų, o dalykinių, balsuotojų politinio švietimo seminarų. Ir ne vien Vilniuje. Šiomet laiką ir energiją reiktų mesti į naujų balsuotojų telkimą atkovoti LR Seimą iš nomenklatūrinių klanų bei iš Rusijos atsibastėlių rublių maišų. Čia praverstų daugelio „iniciatorių“ patirties ir smegenų pagalba. To, atrodo, ieško ir į valstybės reikalus bepradedą žvalgytis jaunesnioji karta.

Tad taip man atrodo sąjūdiniai reikalai, remiantis tuo, kaip juos mačiau iš tolo, o dabar - bandant juos tiksliau suvokti, matant ir girdint anuomet scenoje buvusius veikėjus.

Lietuvos Sąjūdžio jubiliejinio suvažiavimo dokumentai 2008 05 31

LR Prezidentui V. Adamkui

LR Seimo pirmininkui Č. Juršėnui

LR Ministrui pirmininkui G. Kirkilui

Dabartinės projektų vertinimo komisijai J. Imbrasui

ATVIRAS LAIŠKAS

Dėl nevykdomo 1999 m. vasario 11 d. LR Seimo nutarimo Nr. VIII-1070, apsprendusio sostinės Lukiškių aikštės paskirtį, ir aikštės projekto konkurso organizavimo

Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. vasario 11 d. priimtu nutarimu Lukiškių aikštė įvardyta „kaip pagrindinė reprezentacinė Lietuvos valstybės aikštė su laisvės kovų memorialiniais akcentais“; pabrėžta, jog ši aikštė, kaip istoriškai susiformavusi vientisa

urbanistinė erdvė, turi atlikti ir valstybinę reprezentacinę, ir visuomeninę funkciją.

Per devynerius metus nei Lietuvos Vyriausybė, nei sostinės savivaldybė nesiėmė ryžtingų veiksmų, kad būtų įvykdytas šis LR Seimo nutarimas, kad Lietuvos vardo tūkstantmečio jubiliejaus proga būtų pastatytas svarbiausias Lietuvos istorinis memorialas, o aikštėje vyktų iškilmingi valstybinių bei tautinių švenčių minėjimai, kad atvykę į Vilnių užsienio valstybių vadovai prie Amžinosios ugnies

galėtų išreikšti pagarbą mūsų valstybei. Keitėsi kelios vyriausybės bei sostinės merai, kurie buvo įpareigoti vykdyti minėtą Seimo nutarimą, tačiau per dešimtmetį nieko nepadaryta.

Tai didžiulis valdžios apsilaidėjimas, kad per 20 nepriklausomybės metų nesukurta valstybinė reprezentacinė aikštė su laisvės kovų memorialiniais akcentais; likome vienintelė posovietinė sostinė be tokios aikštės. Dėl Lietuvos laisvės aukojosi Pilėnų gynėjai, dėl jos šioje aikštėje ir greta buvo žudomi 1863 m. sukilėliai, po to knygnešiai, 1918-1920 m. savanoriai, 1944 – 1953 m. partizanai. O dėkingumą išreiškiančio paminklo nežinomam kariui arba partizanui niekur Vilniuje neturime.

Susidaro įspūdis, kad Lukiškių aikštės kūrimą stabdo antivalstybinės jėgos, juk panašiai elgiasi Rusijos valdžia, stumdama sovietinių represijų struktūrų aukų memorialus į pakraščius, tuo pačiu dešimčių milijonų aukų atminimą – į užmaršties šešėlį. Reikalaujame dar kartą Seime apsvastyti šį klausimą, aiškiai suformuluoti konkurso užduotį atsižvelgiant į 1999 m. Seimo nutarimą – ir dar kartą skelbti aikštės projekto konkursą. Konkurso vertinimo komisijoje turi dirbti ir profesionalai, ir valstybiškai mąstantys intelektualai, dvasininkai, laisvės kovotojai.

LR Prezidentui V.Adamkui

LR Seimo pirmininkui Č.Juršėnui

LR Ministrui pirmininkui G.Kirkilui

VIEŠAS LAIŠKAS

Dėl Rytų Lietuvos problemų

Per 20 metų Lietuvos Sąjūdžio tikslai Rytų Lietuvoje iki galo neįgyvendinti, valstybės suverenitetas čia nebaigtas atkurti, pažeidžiami LR Konstitucija, įstatymai, tarptautinė Tautinių mažumų konvencija (20, 21 str.):

- Vilniaus ir Šalčininkų rajonams tebevadovauja 1992 m. paleistos dėl prieškonstitucinės veiklos Koordinacinės tarybos lenkų teritorinei autonomijai kurti buvę nariai, kurių bylų Generalinė prokuratūra dar nebaigė tirti;

- 50-tyje Vilniaus ir Šalčininkų rajonų vietovių ligi šiol negalima gauti pradinio, pagrindinio ar vidurinio mokslo valstybine kalba;

Lietuvos mokesčių mokėtojų išlaikomos mokyklos naudojamos kaip Lietuvos lenkų rinkimų akcijos veiklos centrai, finansinės rėmėjos ir šios partijos štabai;

- Lietuvos įstatymų besilaikantiems tėvams, mokiniais, organizacijoms daromas spaudimas, kursoma tautinė neapykanta.

Todėl siūlome:

- rajonuose kur savivaldybės diskriminuoja mokyklas valstybine kalba ir trugdo žemės gražinimą piliečiams, perduoti šiuos klausimus Vyriausybės pavaldumui;

- Latvijos, Estijos, Lenkijos, Vokietijos ir kitų ES šalių pavyzdžiu visose švietimo įstaigose daugiau dalykų dėstyti valstybine kalba;

- Parengti Rytų Lietuvos švietimo ir socialinio plėtojimo programą, etninių lietuviškų žemių remimo programą;

- Patvirtinti Regioninių ir etninių reikalų komisiją, priimti Sostinės įstatymą, Rinkimų įstatymu registruoti tik Konstitucijos nepažeidžiančias partijas, veikiančias ne pagal visuomenę skaldančias nacionalistines programas;

- Visoje Lietuvoje vykdyti savivaldos teritorinę reformą.

PAREIŠKIMAS

Dėl Lietuvos kariuomenės

Lietuvos pajėgumas gintis nuo galimo išorės arba diversinio užpuolimo pastaraisiais metais sistemingai silpninamas. Ši likvidacinė gynybos kryptis, nors vadinama „reforma“, nėra grindžiama realiomis grėsmių bei reikmių studijomis, o dengiama naiviais aiškinimais, neva užpultąją Lietuvą „gins NATO“. Tuo pačiu metu Krašto apsaugos ministerijos buvo užsimota parodyti, kad Lietuva iš savo pusės net nėra patikima atlantinė sąjungininkė. Vertiname tokią padėtį kaip dabartinės Vyriausybės atsakomybės stoką, už kurios gali glūdėti ir išdavystės elementas.

Nors Lietuva viena, be NATO politinės ir atsakomojo veiksmo paramos, negalėtų ilgai gintis, bet ji negali ir nesiginti. Tokiu atveju stichinis patriotinis pasipriešinimas, be išankstinio pasirengimo, būtų vėl tragiškas. Būtina išlaikyti šalies teritorinės gynybos ir savanoriškų pajėgų veiksmingas struktūras, nuolat rengti ir palaikyti kariuomenės rezervą, nepažeisti Konstitucijos nuostatų apie visuotinę gynybą, kad kiekvienas vykdo šią pareigą, ir įgyvendinti piliečiams privalomą karo arba alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą. Siūlome Lietuvoje turėti trijų kategorijų karinę tarnybą, kuri apimtų profesinę bei aktyviojo rezervo tarnybas ir visuotinio pradinio karinio apmokymo etapą. Sąjūdis rengs atitinkamus programinius pasiūlymus į rinkimus einančioms atsakingoms partijoms.

Redakcijos pastaba

Dėl vietos stokos kitos suvažiavime priimtos rezoliucijos nepateikiamos, tačiau jas numato paskelbti atskirai Lietuvos Sąjūdis.

Leono Pranulio priesaika

Gintaras Visockas

„Savo Tautai, Tėvynei, Lietuvai prisiekiu:

Per visą savo gyvenimą būti tikros lietuviškos dvasios, būdo, charakterio ir papročių tautiečiu. Stengsiuos giliai pažinti savo Tautos didžiąją praeitį, Jos šviesią ateitį, Jos kultūrą, gyvenimą, visa tai, kas riša mane su Ja. Vengsiu klaidinančių rusų arba kitų tautų savybių ir ideologijų, kurios naikina ir degraduoja lietuvišką sąmonę ir kūną. Kiekviena žingsnyje būsiu pastabus, savikritiškas ir visapusiškai pasiruošęs veikti Tautos labui. Stengsiuos kiek galima daugiau atgaivinti žmonėse tautiškumą ir nurodyti bendrus tikslus bei dabartinę padėtį.

Tėvynė šaukia mane. Prisiekiu Jai atiduoti visus savo sugebėjimus, visas jėgas, o jei prireiks, ir gyvybę. Kiekviena tauta iš prigimties – laisva. O Lietuva per amžius buvo mylinti ir turinti laisvę Tauta. Kiek yra padėtų aukų Jos laisvei išsaugoti, bet dar daugiau reikės jėgų ir aukų tai taip trokštamai laisvei atgauti. Nors dabar dar nėra pribrendęs momentas šią garbingą ir šventą pareigą atlikti, bet visada esu pasiruošęs ją įvykdyti.

Mano šeima – mūsų Tauta. Mes Jos vaikai. Gyvensim kaip broliai.

Jeigu sulaužysiu šią šventą priesaiką – tenebūsiu vertas savo Tėvynės sūnaus vardo. Tenubaudžia mane Dievas ir kritusių už Tėvynę karžygių dvasia.

Tepadeda ir stiprina mane didžiųjų Lietuvos didvyrių žygdarbiai. Telydi mane Dievas“.

Šie žodžiai buvo pasakyti seniai, dar sovietinės okupacijos laikais - 1959-aisiais. Juos ištarė grupė jaunuolių, tuo metu besimokusių Kauno, o vėliau – Vilniaus valstybinėje konservatorijoje. Priesaika nuskambėjo senojoje Zapyškio bažnyčioje. Iškilmingai tariant priesaikos žodžius, degė žvakė, šalia būta kryžiaus ir paskubomis, savo pačių rankomis, pasisiūtos trispalvės. Priesaika buvo įkišta į butelį, o butelį užkasė žemėje. Vienas iš tų vaikinių, kurie 1959-aisiais prisiekė ištikimai tarnauti Lietuvos interesams, – buvo **Leonas Pranulis**.

Šiandien Leonas Pranulis – Lietuvos kariuomenės Vilniaus ėgulos karininkų ramovės tautiškos muzikos ansamblio „Vilnija“ vadovas. Per savo ilgą gyvavimo laikotarpį ši kapela surengė per 1225 koncertus. Ji sėkmingai koncertavo Suomijoje, Vengrijoje, Čekijoje, Lenkijoje, Norvegijoje, buvusioje Jugoslavijoje, beveik visose buvusios Sovietų Sąjungos respublikose. Lietuvoje kilus tautinio atgimimo bangai, L. Pranulis, buvęs valstybinės Konservatorijos studentas, nė nedvejodamas tapo aktyviu Sąjūdžio nariu. Jis ėjo Vilniaus miesto pramonės įmonių Są-

jūdžio grupių susivienijimo „Labora“ tarybos nario pareigas. Kiek vėliau tapo Vilniaus miesto Sąjūdžio tarybos nariu. 1991-aisiais buvo išrinktas Vilniaus miesto Sąjūdžio tarybos pirmininku. 1991-ųjų rugpjūčio mėnesį, kai tuometinėje Maskvoje antidemokratai pabandė surengti karinį perversmą ir jėga sugrąžinti įtaką tiek Rusijoje, tiek gretimose respublikose, L. Pranuliui buvo pavesta vadovauti Vilniaus Sąjūdžiui pagrindžio sąlygomis. Šis uždavinys buvo ypatingai sudėtingas bei pavojingas. „Jei Maskvoje būtų laimėję pučistai, vargu ar būtų apsieita be bausmių demokratijos ir nepriklausomybės idėjas skleidusiems politikams“, – teigė „Vilnijos“ vadovas L. Pranulis.

„Vilnijos“ vadovo L. Pranulio gyvenime būta daug svarbių, reikšmingų, ilgam į atmintį įsirėžusių įvykių, nutikimų, susitikimų. Štai kad ir susitikimai su popiežiumi Jonu Pauliumi II. Juk L. Pranulis nuo 1991-ųjų vadovavo Vilniaus Arkikatedros Bazilikos Didžiajam chorui, kuris net tris sykius giedojo Jonui Pauliui II. 1991-aisiais giedojo šv. Mišių metu Lenkijoje Lomžos katedroje popiežiui susitinkant su Lenkijos ir Lietuvos lietuviais, 1993-aisiais Vilniuje, Vingio parke (diriguojant L. Pranuliui), šv. Tėvui aukojant šv. Mišias, bei Romoje, audiencijos pas šv. Tėvą metu. 2000-aisiais metais kartu su profesoriumi Lionginu Abariumi Vilniaus Kalnų parke L. Pranulis suorganizavo giesmių šventę „Kristui gieda Lietuva“. Šios šventės metu L. Pranuliui teko svarbus vaidmuo – diriguoti Alvydo Remesos mišiose šv. Mergelės Marijos nekalto prasidėjimo garbei. L. Pranulis taip pat buvo keturių įvykusių J. Naujaliao konkursų bei naujų religinės muzikos kūrinių chorams organizatorius, komisijos narys ir pirmininkas. Trečiajame J. Naujaliao konkurse L. Pranulio sukurta giesmė S. Račiūno žodžiais „Viešpatie, globoki Vilnių“ laimėjo garbingą 3-iąją premiją. Lietuvoje yra išleistas didelio populiarumo sulaukęs L. Pranulio sukurtų dainų ir kūrinių kaimo kapeloms rinkinys „Gegužinė“. 2000-aisiais metais jis sudarė ir išleido giesmių rinkinį „Kristui gieda Lietuva“.

Leonas Pranulis

Tačiau vienas iš svarbiausių jo gyvenimo darbų – tai toji 1959-aisiais senojoje Zapyškio bažnyčioje pasirašyta priesaika. Ji turėjo įtakos visam likusiam jo gyvenimui. Paliko ženklą jau vien dėl to, kad po tokio, anot sovietinių aktyvistų, „įžūlaus pasireiškimo“ L. Pranulį beveik iki pat nepriklausomybės atkūrimo persekiojo KGB. KGB rūmuose Vilniuje netoli konservatorijos, kur teko mokytis, L. Pranulis buvo tardomas net du sykius. Jo nemušė, nekankino. Tiesiog tardė beveik dvi paras be jokio poilsio ir atokvėpio. KGB tardytojai keisdavosi kas dvi valandas, o tuometiniam konservatorijos studentui neleido nė akimirkai sudėti bluosto, pailsėti, susimąstyti, ką ir kaip kalbėti. Šiandien L. Pranulis nežina, ar kas išdavė jų grupę, ar KGB sekliai patys, niekieno nepadedami, išsiaiškino, jog susikūrė pagrindžio grupė, „siekianti su sovietais kovoti ne ginklų, bet kultūros pagalba“. „Visa laimė, kad sovietiniams saugumiečiams nepavyko sužinoti, kas gi mums davė senosios Zapyškio bažnyčios raktus. O raktus mums parūpino mano brolis Vytautas Pranulis“, – pasakojo L. Pranulis.

Tiesa, L. Pranulis nebuvo pirmasis, kurį sučiupo ir tardė KGB. Pirmieji į KGB tardymo izoliatorius pateko 1959-aisiais susikūrusios pagrindžio organizacijos nariai Kazimieras Kalibatas ir Algis Mišeikis. Jų irgi nekankino. Apsiribojo išbraukdami iš konservatorijos studentų sąrašo. Išmetę iš konservatorijos K. Kalibatą ir A. Mišeikį sovietinės santvarkos gynėjai L. Pranuliui leido toliau studijuoti muziką. Apsiribojo griežtais papeikimais ir dar griežtesniais įspėjimais. Tačiau tuometinis LTSR valstybinės konservatorijos rektorius profesorius P. Karnavičius vis dėlto L. Pranulį pašalino iš studentų sąrašo. Šiandien sunku pasakyti, kodėl jis taip pasieklgė: gal liepė vyrai iš KGB, o gal asmeniškai norėjo įsiteikti sovietų valdžiai. Štai tas prof. P. Karnavičiaus įsakymas Nr. 193, pasirašytas 1962 metų lapkričio 23 dieną. „1961 metų kovo mėnesį Konservatorijoje buvo apsvaistytas studentų nacionalistinės – religinės grupės daly-

vių elgesys. Konservatorijos kolektyvas principingai ir griežtai pasmerkė šios grupės veiklą. Du studentai buvo pašalinti iš konservatorijos, kitiems buvo pareikštos administracinės baudos ir jie buvo sąlyginai palikti Konservatorijoje, kad besimokydami padarytų atitinkamas išvadas, iš pagrindų persiorientuotų ir savo elgesiu pateisintų duotą jiems galimybę tęsti mokslą. Šių studentų tarpe buvo chorinio dirigavimo katedros studentas Pranulis L. B. Eilė faktų iš draugo Pranulio gyvenimo rodo, kad jis nerado reikalingu nutraukti ryšius su aplinka, kuri jį pastūmė į nacionalistinę – religinę kelią. Pasikalbėjimas su drg. Pranuliu parodė, kad jis nenori atvirai ir principingai vertinti savo veiksmų. Jo elgesys nesuderinamas su tarybinio studento vardu. Todėl įsakau studentą Pranulį Leoną iš Konservatorijos pašalinti“.

Laimė, šis pašalinimas truko tik trejetą metų. 1965-aisiais L. Pranulis buvo vėl priimtas į valstybinės konservatorijos chorinio dirigavimo katedros neakivaizdinį skyrių, kurį, beje, su pagyrimu, baigė 1968-aisiais. 1970-aisiais jis tapo Vilniaus gražtų gamyklos meno saviveiklos vadovu. Šis darbas L. Pranuliui labai patikęs. Tačiau jis taip pat atsimena, kaip jam buvo pasakyta, kodėl jis buvo paskirtas tos gamyklos meno vadovu. „Esą jokių rimtesnių, atsakingesnių pareigų antisovietiniai elementai gali nė nesitikėti“, – toks buvo paaiškinimas.

Ši istorija apie gūdžiais 1959-aisiais metais senojoje Zapyškio bažnyčioje pasirašytą priesaiką visuomenei mažai žinoma. Atgimimo metais muzikas L. Pranulis jos neslėpė nei nuo istorikų, nei nuo žurnalistų. 1959-aisiais pasirašytosios priesaikos originalą buvo pasiūlęs net Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centrui. Bet šio centro darbuotojai kažkodėl neparodė ypatingo susidomėjimo, o kuklusis L. Pranulis nerodė didelio aktyvumo. „Nenori – nereikia, nejaugi per prievartą bandysi įsiūlyti“, – svarstė tautiškos muzikos ansamblio „Vilnija“ meno vadovas L. Pranulis.

Padėka

Nuoširdžiai dėkoju Krašto apsaugos ministrui Juozui Olekui, Valstybinės Maisto ir veterinarijos tarnybos vadovams, Nacionalinės Veterinarijos laboratorijos direktoriui Jonui Miliui ir visiems kolegoms, Savanorių pajėgų vadui plk. Jonui Plieskiui, Kariuomenės kūrėjų savanorių sąjungos vadovams Valentinui Bertašiūnui ir Zigfridui Jankauskui, Lietuvos Sąjūdžio tarybai ir Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos valdybai, giminėms bei visiems, sveikinuosiems ir apdovanojusiems mane medaliu „Už nuo-

pelnus Krašto apsaugos sistemai“ ir Kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu „Buvome, esame, būsimė“ 70-ties metų sukakties proga.

Nuoširdus ačiū Vilniaus Karininkų ramovės viršininkui Remigijui Juknai, pavaduotojui Gaudentui Aukštikalniui ir kitiems ramovės darbuotojams, suteikusiems jaukią aplinką.

Visiems nuoširdus ačiū.

Jonas Burokas

Ačiū Algiui Rupainiui

Mano rankose Algio Rupainio „Neišsakyti žodžiai“ (Leidykla ATKALA, 2008, 151 p., tiražas 300 egz.). Į eilėraščių knygą autorius sudėjo savo ir pluoštelį jo gerbiamų autorių poetinius vertimus.

Vos atsivertus knygą, skaitome:

„Pradžioje buvo žodis...

Tas žodis buvo giliai širdyje.

Po to jis akyse nušvito,

Sušildė rankas,

Nusileido ant lūpų

Ir tapo kūnu...”

Skaitai ir gėriesi: žodžiai sparnuoti,
išmintingi, surimuoti, įsimenantys...

Pluoštelį pateikiu skaitytojui.

Ilgus amžius žmonės rovė

Jungą svetimos vergovės.

Patys naują užsikrovė,

Radę tikslą daiktuose.

O ant Priegliaus žalio kranto

Nusiminęs mąsto Kantas,

Ko tie žmonės nesupranta

Apie daiktus savyje.

Žvelgtų į žvaigždėtą dangų

(Tuo išvengdami žabangų),

Tai suprastų, kad brangiausia –

Vien gerumas širdyje.

Pasidalykim dangų per pusę:

Mano – saulėlydžiai, tavo – saulėtekiai.

Surišti saule nuo šiolei būsime,
Meilės sargyboje tylūs budėsime.

Tau – visos įkalnės, man – visos nuokalnės.

Kalnas gyvenimo stovi tarp mūsų.

Sielų draugystė – nuostabus suokalbis,

Kelias, apjuosiantis iš visų pusių.

Aš – prijaukintas. Ir tu – prijaukinta.

Saulė per dangų – tai mūsų apeigos.

Taip ir gyvenkim širdim išdabintom

Meile ir ašarom, meile ir ašarom...

Pabudau vidur nakties,

Pašaukė kažkas: „Ateik!“

Gal manęs kažkam vėl reik

Žvakę palaikyt vilties?

O gal šaukia jau mane

Iš anapus? Laikas jau

Iškeliaut iš čia? Daugiau

Nebevaikščiosiu žeme?

Nepasakė, kur ateit

Šiuo laiku nakties gūdžiu,

Ir todėl pernakt budžiu,

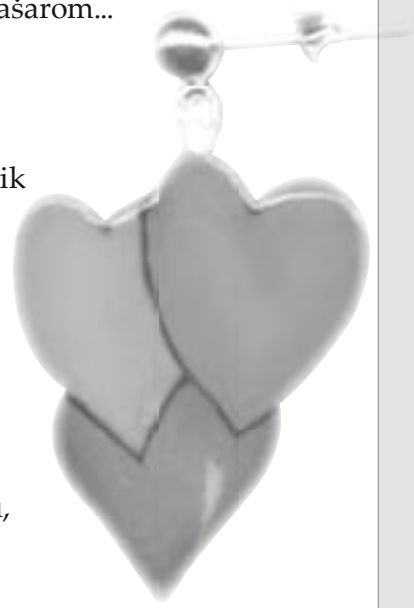
Kad nueit galėčiau greit.

Pabudau vidur nakties,

Pašaukė kažkas: „Ateik!“

Ačiū poetui.

Genutė Vaišnorienė

Priešrinkiminėje scenoje – partiniai ir nepartiniai aktoriai

Algimantas Zolubas

Prieš nepilnus metus, Vitos Morkūnienės („Kau-no diena“, 2007 10 26) kalbintas, garsus aktorius Re-gimantas Adomaitis teigė:

„Buvome naivūs – porevoliucinis periodas tęsia-si. Toji brutali, pragmatiška jėga mus ne tik nustūmė į visuomenės pakraštį - netgi pradėjome tarnauti jai. Ir meno žmonės neretai suviliojami. Žiūrėkite, kas šiandien dedasi televizijose? Ar daug jose kultūros? Kas jas valdo? Pinigai, pinigai, pinigai... Nieko, kas reikalauja bent kiek susikaupimo, dvasinių pastan-gų – tik mergelės, dainelės, dešimtukai, šimtukai.

Tik baltos šypsenos ir ilgos kojos. Sako, žmonės šito nori. Netiesa, tai tie, kurie valdo, šito nori. Jie visko nori greit, jie įpratę greitai galvoti, greitai veikti ir greitai vartoti. Visa kita - nesvarbu. Visa tai įsiveržė į mūsų gyvenimą lyg nepastebint. O gal ir pastebint, gal net tyliai, pasyviai stebint ir tikintis, kad tai pra-eis“. Taip pat Jis teigė žinąs, jog šiandien Lietuvai **rei-kia antro sąjūdžio** - kultūrinio, dvasinio atgimimo.

Kas gi, nepraėjus nei metams, nutiko anam pa-šnekovui, kad jis, minint Sąjūdžio dvidešimties metų jubiliejų, iš Seimo tribūnos tvirtina, kad Sąjūdis jau atliko savo misiją ir siūlo jį palikti istorikams?

Algirdas Paleckis

Viktoras Fiodorovas

Arūnas Valinskas

Egidijus Skarbalius

Galėtume ir neatkreipti dėmesio į R. Adomaičio „persikūnijimą“ pagal aktorius priedermę; šandien jis gali vaidinti kunigą, ryt – aršų ateistą, šandien – partizaną, ryt – stribą, šandien – Sąjūdžio skatintoją, ryt – jo marintoją. Tačiau...

Kai pasigirdo, kad Lietuvos Sąjūdis būsimuose Seimo rinkimuose gali kelti savo kandidatus viemandatinėse apygardose, kai kam labai nepatiko. Staiga prireikė garsiai pasakyti, kad Sąjūdžio nebereikia. Jei tai pasakytų, tarkim, pats Algirdas Mykolas Brazauskas ar koks Justinas Karosas, žmonės iškart susivoktų kurlink kalba krypta. Tai turėjo ištarti ne politikas, ne sėkmingu verslu garsėjantis, o visuomenei gerai pažįstamas, įvairiausių vaidmenis gebantis atlikti, žmogus. Labai panašu, kad režisieriai tokiam vaidmeniui ir parinko Regimą Adomaitį.

Ir štai, televizija, radijas, laikraščiai rodo, skelbia ir įkyriai skalambija: „Adomaitis pasakė – Sąjūdis neberekalingas!“

Talentingas aktorius, aukščiau minimame laikraštyje apgailestavęs, kad mus pragmatiška jėga nustūmė į visuomenės pakraštį, kad pradėjome jai tarnauti, kad meno žmonės neretai suviliojami, regis, pats susiviliojo.

Kitas, nepriklausęs SSKP bei kitoms partijoms, buvęs Sąjūdžio iniciatyvinės grupės narys, tačiau į LR Seimą pakliuvęs kaip LDDP (vėliau persivadinusios LSDP) kandidatas, susiviliojęs ar kairiųjų suviliotas, Sąjūdžio niekintojas – rašytojas Vytautas Bubnys. Jis šventinėje televizijos laidoje Sąjūdį apšaukė vienos partijos priedėliu. Nesunku numanyti, jei Sąjūdis būtų LSDP priedėlis, gal būtų ir reikalingas...

Dar vienas iniciatyvinės grupės narys, ilgoką laiką vaidinęs konservatorių, dailininkas Arvydas Šaltenis kategoriškai pareiškė, kad Sąjūdis pasiekė savo tikslus. „Ta banga pakilo ir baigėsi. Dabar Sąjūdžio, kaip organizacijos, neturėtų būti“, – Alfa.lt sakė A. Šaltenis.

Nesunku suvokti, kodėl minėtiems asmenims nebereikia Sąjūdžio; jiems buvo gera SSRS sudėtyje,

o dabar, kai Lietuvą užvaldė buvusi partinė nomenklatūra ir jos palikuonys, kai nebereikia dairytis į „vyresnįjį brolių“, o tik į „švogerių“ – dar geriau.

Tikėtina, kad priešrinkiminėje scenoje pamatysime ir daugiau nepartinių ir partinių aktorių. Antai neseniai buvo įsteigtos dar kelios partijos – buvusio socdemo Algirdo Paleckio vadovaujamas „Frontas“, buvusio socialdemokrato Kęstučio Jukniaus vadovaujama Profsąjungų partija, buvusio Uspaskico bendražygio Viktoro Fiodorovo vadovaujama Leiboristų partija, buvusio šou verslo atstovo Arūno Valinsko vadovaujama Tautos Prisikėlimo partija, tautinis maištininkas E. Skarbalius pluša prie žemaičių tautybės ir žemaičių partijos įteisinimo.

Lietuvoje gili demokratijos krizė. Tai patvirtina visuomenės nepasitikėjimas partijomis, teismais bei kitomis valstybės institucijomis, pačios visuomenės pasyvumas valdžių rinkimuose. Jei tik viena partija Seime vykdo valstybingumą tvirtinančią politiką, kurios balsų neužtenka pasipriešinti klanų vykdomai politikai, reikalinga visuomenės talka, visuomenės sąjūdis. Visuomeninė veikla, vienodai kaip ir partinė veikla, yra politinė, nes valstybės piliečiai valstybės reikalus gali tvarkyti ne vien rinkdami partijas, bet ir įstatymais numatytais pilietinėmis akcijomis, klanų juodų darbų viešinimu, pilietiniu pasipriešinimu tokiems darbams.

Sąjūdžio reikalingumą patvirtino gegužės 31 dieną įvykęs Sąjūdžio jubiliejinis suvažiavimas. Jo reikalingumą tvirtina kasdienis visuomenės gyvenimas. Patvirtinęs reikšmingas nuostatas ir rezoliucijas, jomis Lietuvos Sąjūdis labai aiškiai įvardijo savo itin reikšmingus tautai ir valstybei siekius.

Iš kur tie Sąjūdžio priešininkai? Kas jie? Kam neberekalingas Sąjūdis? Juk tai visuomeninė organizacija, turinti geresnės Lietuvos tikslą – su tvirtėjančia, pagrįsta krikščioniškos moralės principais, demokratija, bendruomeniškumu, tautiškumu bei pilietiškumu. Bandykime pavardyti tuos, kam šis tikslas, taigi ir Sąjūdis, neberekalingi. Tai:

– kolaborantai, kuriems rūpėjo ne Lietuvos, o

Gorbačiovo sovietinės perestroikos reikalai;

– įsitvirtinę visų lygių valdžios struktūrose pralobę buvę komunistai bei jų palikuonys, kuriems brandi pilietinė visuomenė yra kliuvinys ją mulkinti, ja manipuluoti;

– politiniai vertėivos, kuriems Sąjūdis buvo reikalingas tik kaip priemonė ateiti prie valstybės lovio; visi ydingų įstatymų autoriai, įteisinamo neteisimumo kūrėjai;

– turtuoliais tapę „prichvatizuotojai“, valstybės turto grobstytojai; korumpuoto klanų dalyviai;

– kaimo – Lietuvos kūno ir dvasios – žlugdytojai, išnaudotojai, skurdintojai, niekintojai;

– iš narkotikų, alkoholio ir kitokių kvaišalų bei balaganinio, jaunimo sielas nuodijančio, verslo lobsantys vertėivos;

– valdininkai, atėję ne tarnauti visuomenei, o joje parazituoti, tenkinti savo asmeninius interesus;

– nešvariais būdais valdžios siekiantys piliečiai;

– įžadus kitai valstybei davę ir jų neatsisakę piliečiai;

– tūnantys politikos šešėlyje intelektualai pasauliečiai ir dvasininkai.

Sąrašą galėtume tęsti, tačiau čia pat galima pridurti, kad ne be Sąjūdžio pastangų jis trumpėja; neliko „suvereniteto SSRS sudėtyje“, moratoriumo nepriklausomybei, okupacinės kariuomenės Lietuvoje palikimo, bevizių Rusijos piliečių kelionių per Lietuvą (jų pastangos nuėjo vėjais).

Tikėkime, susipratusių, savo tautą ir valstybę mylinčių Lietuvos Sąjūdžio dalyvių pastangomis minėtas sąrašas trumpės. Tam reikalinga visuomenės talka, aktyvi jos patriotinė pilietinė veikla, dalyvavimas artėjančiuose Seimo rinkimuose.

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga ir „Varpo“ redakcija užjaučia Ritą Šnirienę ir artimuosius dėl jos mamytės mirties.

VARPAS

Leistas politkalinių sovietinės koncentracijos stovylose: 1955 m. Vorkutoje ir 1957 m. Intoje, nuo 1975 m. iki 1989 m. – pagrindinė Lietuvoje. Atkurtas 1996 m. vasario mėn.

Leidėjai Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga, SL 22 09, ISSN 1648-0244.

Adresas: Architektų g. 14-60, Architektų g. 8-4, LT-04210 Vilnius. Tel.: 2444619, 2442157.

Redaguoja redakcinė kolegija. Numerio dailininkė ir dizainerė Neringa Motiejūnaitė. Bendradarbiams honoraras nemokamas. Straipsnių turinys nebūtinai turi sutapti su redakcijos nuomone, straipsniai ir nuotraukos nekomentuojami ir negražinami.

165-ojo „Varpo“ numerio redaktorius – Algimantas Zolubas Skaitykite „VARPA“ internete: www.lrs.lt/rezistencija

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjunga (kodas 191913666)
Atsiskaitomoji sąskaita AB Bankas HANSABANKAS, Karoliniškių KA.
Sąskaita Nr. LT62.73000.10002492325

Išleido ir spausdino „Baltijos kopija“. Kareivių g. 13b, Vilnius.
Tiražas 800 vnt.

LLKS žinios

Prieš prasidedant Lietuvos Sąjūdžio jubiliejiniam suvažiavimui, gegužės 31 d. prie Lietuvos Sąjūdžio būstinės buvo atidengta ir pašventinta nauja iškaba.

Birželio 7 d. Laukminiškių kaime (Kupiškio rajonas) paminėtos Petro Babicko (1903 m. gegužės 12 d. Laukminiškuose – 1991 m. rugpjūčio 27 d. Rio de Žaneire, Brazilija) – Lietuvos patrioto, radijo žurnalistikos pradininko, publicisto, rašytojo, vertėjo, diplomato, kraštotyrininko, keliautojo, dailininko, fotografo 105-osios gimimo metinės.

Aukos **VARPUI**

Už aukas „Varpui“ dėkojame:

E. Imbrasienei – 25 Lt, P. Sinkevičiui – 20 Lt, V. Baubliui – 200 Lt, S. J. Viltrakiui – 100 Lt, A. Mažeikiui – 20 Lt, A. Červinskui – 20 Lt, A. Valeikienei – 20 Lt, V. Masiukoniui – 10 Lt, O. Jurgelienei – 20 Lt, S. Eigirdienei – 10 Lt, M. J. Sadūnams – 20 Lt.

Dėkojame už pervestus į LLKS sąskaitą 2 proc. nuo pajamų mokesčio.

Už nuotraukas dėkojame: Marytei ir Jonui Puodžiams, Ričardui Šakniui, Edvardui Burokui, žurnalui „Aviacijos pasaulis“, Jonui Ivaškevičiui.

Petro Babicko kūriniai

Minėjimo dalyviai

Birželio 12 d. Seimas iškilmingu posėdžiu Kovo 11-osios salėje paminėjo Gedulo ir vilties, Okupacijos ir genocido atmintinas dienas bei Lietuvos laisvės lygos 30-metį.

Birželio 15 d. prie tremtinių žeminukės Rumšiškių liaudies buties muziejuje susirinkę Lapteviečių brolijos nariai prisiminė 1941-ųjų juodąjį birželį, kai prasidėjo stalininis Lietuvos gyventojų naikinimas.

Birželio 17 d. Vilniaus Karininkų ramovėje pagerbtas LLKS valdybos pirmininkas Jonas Burokas jo 70-mečio proga.

Sveikina Laisvės kovotojai

Sveikina bendradarbiai

Birželio 16 dieną paminėtas prof. Adolfo Damušio (95-asis gimtadienis Kauno karininkų ramovėje, o birželio 23 d. – Vilniaus Karininkų ramovėje.

Adolfas Damušis

Jadvyga Damušienė prie vyro kapo
Petrašiūnų kapinėse

Gegužės 31 d. atidengta ir pašventinta nauja Lietuvos Sąjūdžio iškaba

Petro Babicko 105-ųjų gimimo metinių minėjimas

Prie tremtinių žeminukės Rumšiškių liaudies buities muziejuje

LLKS valdybos pirmininką Joną Buroką sveikina

Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas

Karininkų ramovės vadovai